

aan	kopie aan	datum
Algemeen bestuur	-	05-11-2019
van	Eenheid en team	bijlage(n)
W. Stegeman	-	-
onderwerp	kenmerk	
Bijlage 5: memo toelichting investerings 2019-2023	-	

Met het vaststellen van de Programmabegroting 2020-2023, zoals in besluitpunt 2 is weergegeven, autoriseert het algemeen bestuur het dagelijks bestuur om binnen de financiële kaders te werken aan de investeringsprojecten die aan de begroting 2020-2023 ten grondslag liggen. Het totale investeringskader 2019-2023 daarvoor bedraagt € 212 miljoen met een jaarschijf 2020 van netto € 59,1 miljoen (kosten na aftrek ontvangen subsidies).

Projecten binnen het investeringskader bevinden zich in verschillende stadia van voortgang. Sommige projecten zijn bijna afgerond en hebben in de planperiode 2020-2023 nog geringe financiering nodig, andere projecten zijn volop in uitvoering en kennen een grotere financieringsbehoefte die soms tot 2023 kan doorlopen. Voor alle projecten die in 2020 in uitvoering komen geldt dat deze om moverende redenen niet uitstelbaar zijn gegeven onze taken als waterschap.

Om voor een project uitgaven te mogen doen is een krediet noodzakelijk zodat uitgaven rechtmatig kunnen worden gedaan. In de huidige situatie mandateert het algemeen bestuur met het vaststellen van de begroting het dagelijks bestuur voor een jaarschijf van € 59,1 miljoen (zie besluit 2f). Het dagelijks bestuur mandateert op basis van een projectvoorstel het krediet door naar een projectleider, maar niet meer dan het algemeen bestuur bij vaststellen van de begroting 2020-2023 heeft vrijgegeven. Het algemeen en dagelijks bestuur werken aan een gedeeltelijk andere werkwijze voor het verstrekken van kredieten: protocol grote projecten.

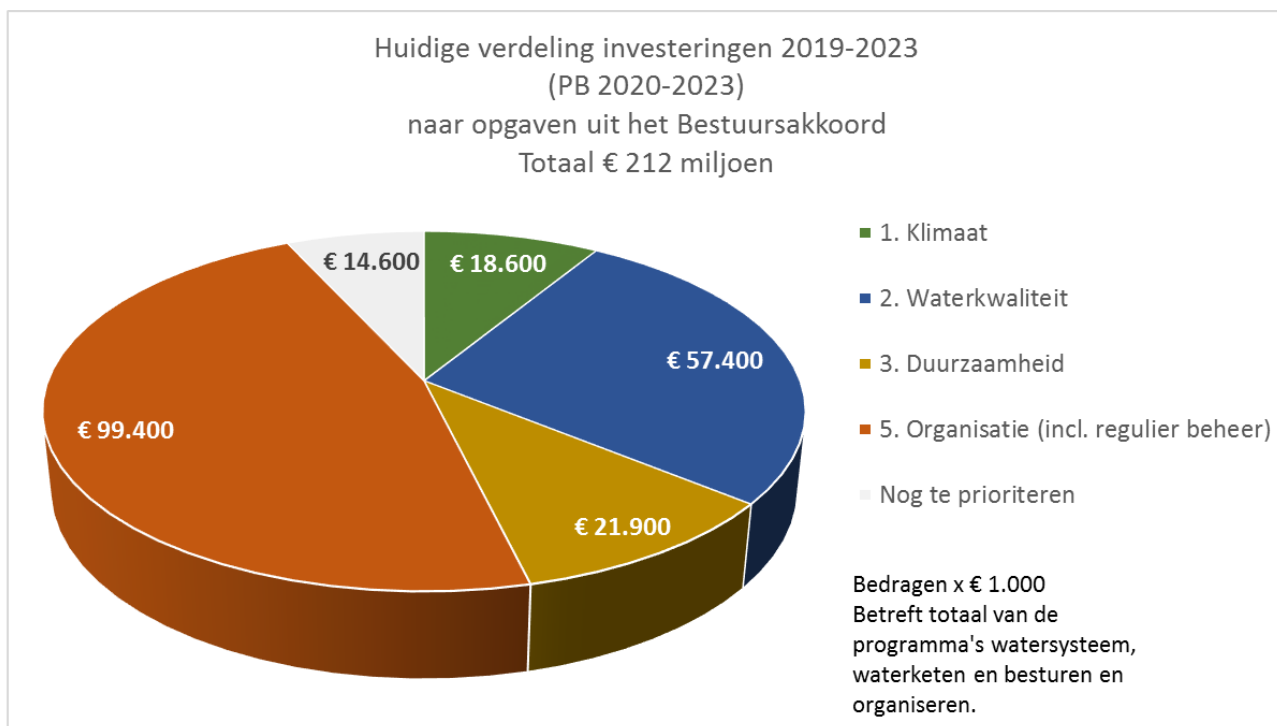
In het investeringsprogramma 2020-2023 (€ 212 miljoen) zijn in de jaren na 2020, naast de vanuit voorgaande jaren doorlopende projecten en vervangingsinvesteringen, ook geplande initiatieven opgenomen die nog te heroverwegen zijn. Deze initiatieven dragen bij aan de doelen van het bestuursakkoord, maar kunnen nog worden heroverwogen voor initiatieven die meer bijdragen of bijdragen aan andere doelen. De eerste afweging hieromtrent wordt bij de Meerjarenverkenning (MJV) in het voorjaar van 2020 gemaakt.

Met het vaststellen van het investeringskader (€ 212 miljoen) is dus niet alle ruimte voor kredieten vanuit het algemeen bestuur aan het dagelijks bestuur gemandateerd.

De doorlooptijd van projecten bedraagt bijna altijd meerdere jaren. Dat betekent dat in de huidige wijze van administreren en besluitvorming geen directe aansluiting tussen totale kredieten en jaarschijven kan worden gevonden. Het vaststellen van jaarschijven is met name van belang voor het bepalen van de kapitaallasten als onderdeel van de waterschapslasten en de financieringsbehoefte (EMU-saldo).

Ten aanzien van de individuele projecten is een nieuwe prognose opgesteld van de hoogte en planning van kosten en opbrengsten (subsidies). Daaruit blijkt dat zich een aantal onuitstelbare mutaties voordoet die aanleiding hebben gegeven tot een claim op de extra investeringsmiddelen die bij het bestuursakkoord beschikbaar zijn gesteld. Voor het programma watersysteem is dat € 3,8 miljoen, voor het programma waterketen is dat € 1,8 miljoen en voor het programma besturen en organiseren is voor de implementatie van de huisvestingsstrategie € 5 miljoen benodigd.

Het investeringsvolume voor de jaren 2019-2023 (€ 212 miljoen) is toegedeeld naar de in het bestuursakkoord genoemde opgaven (6) en opdrachtennummers (25), alsmede een nog te prioriteren deel. De kleuren die hiervoor in onderstaande overzicht gebruikt worden stemmen overeen met de tabellen per programma die op volgende pagina's worden getoond.

Onderstaand wordt per programma een overzicht gegeven van de onderliggende investeringen en de extra claims. De grootste (> € 250.000) mutaties over de planperiode (2019-2023) worden nader toegelicht. Daarnaast zijn de begrote investeringsuitgaven van het jaar 2020 toegevoegd.

Programma 1 Watersysteem

Samenvatting investeringsplanning		in € 1.000, afgerond op € 50.000			
Programma watersysteem PB 2020 (2019-2023)					
Gevraagde ruimte		2019-2023		2019-2023	waarvan in 2020
		2019-I (MJV)		2019-II (B2020)	
<u>Opdrachten</u>					
<u>nummer volgens</u>					
<u>Bestuursakkoord</u>			mutaties	toe te lichten	
1.1	Lokaal waterbeheer / Knelpunten wateroverlast	1.600		1.600	100
1.1	Water Collectief Twente 2	600		600	300
1.1	Collendoornerveen	1.400	100	1.500	550
1.1	Bargerveen	2.100		2.100	400
1.1	Living Dinkel / Vecht	600		600	250
1.2	Natuur op Peil Vechtstromen	450		450	100
1.2	DAW / Landbouw op Peil Vechtstromen	1.450		1.450	500
1.2	Lumbricus	400		400	100
1.2	ZON Subsidie	-2.150		-2.150	-800
1.3	Maatregelen Bestuursverklaring Dinkel	1.350	1.350	2.700	550
1.3	Ossehaar	1.750		1.750	800
1.3	Wendel Wierdense Aa	800		800	250
1.3	Fluttersbeek	500	50	550	400
1.3	Stedelijk water Luttermolenveld	450		450	300
1.4	Bijdrage Holwert Coevorden	500		500	0
1.4	Beken Hengelo	2.900	400	3.300	1.325
1.4	Stadsbeek Enschede	1.000		1.000	500
1.4	Bijdragen aan KAS en DPRA projecten	1.100		1.100	100
2.4	Projecten Beneden, Midden en Boven Dinkel	6.550	250	6.800	700
2.4	Glanerbeek, Elsbeek, Ruenbergerbeek	2.200		2.200	1.200
2.4	Nieuwe Drostendiep	6.200	1.200	7.400	1.550
2.4	Projecten Beneden, Midden en Boven Regge	3.250	300	3.550	950
2.4	Vechtprojecten	4.900	1.400	6.300	3.300
2.4	Schoonebeekerdiep	1.000		1.000	100
2.4	Sleenerstroom/Holslootdiep	1.000		1.000	0
2.4	Loodiep	1.200	150	1.350	150
2.4	Lolee	600		600	100
5.2	Baggeren en beschoeiingen	20.150		20.150	3.400
5.2	Renovatie van kunstwerken	27.600		27.600	6.050
5.2	Vervanging materieel	1.250		1.250	550
5.2	Modellenlandschap	550		550	100
div	Overig (meerdere kleine projecten)	4.822	-504	4.318	1.927
div	Nog te prioriteren investeringsruimte	0	6.012	6.012 *	0
Totaal	Bruto investeringen (incl. subsidies)	98.072		108.780	25.802
	Netto investeringen (incl. afbreukrisico)	79.144		88.946	20.822
* hierbij is geen rekening gehouden met afbreukrisico op nog te prioriteren investeringsruimte					

Maatregelen Bestuursverklaring Dinkel:

Naar aanleiding van de evaluatie van de Dinkeldalregeling over de periode 2010-2014 is geconstateerd dat het aantal inundatiedagen in deze periode substantieel is gestegen. Ook is gebleken dat hiervoor geen specifieke oorzaak aan te wijzen is. In het voorjaar van 2017 is na een inventarisatie een overzicht gepresenteerd aan het DB met mogelijke maatregelen om het aantal inundaties terug te brengen. Medio 2017 is besloten een aantal van deze maatregelen verder voor te bereiden en uit te voeren en daarvoor € 1,5 miljoen op te nemen in de meerjarenbegroting. Daaropvolgend is een aantal aanvullende meetpunten geplaatst, is de automatisering van het verdeelwerk aangepast en is de Dinkel onder de aanwezige bruggen opgeschoond ten behoeve van een betere doorstroming. Ook is gestart met de voorbereiding van maatregelen in de Kramerswatergang en wordt er een onderzoek uitgevoerd naar de inzet van de Oelermarsplas als bergingslocatie. Voor een beter doorstroomprofiel zal de Kramerswatergang gebaggerd moeten worden en de aanwezige stuwen moeten worden gerenoveerd en geoptimaliseerd. Deze kunstwerken blijken in dermate slechte staat van onderhoud dat ze vervangen dienen te worden. Daarvoor is meer budget nodig dan oorspronkelijk bedacht. De raming is daardoor toegenomen met € 1,35 miljoen.

Beken Hengelo:

In 2015 hebben waterschap Vechtstromen en de gemeente Hengelo de handen ineen geslagen om de uitdagingen die binnen het stedelijk gebied van Hengelo op hen afkomen als gevolg van de veranderingen van het klimaat, te bekrachtigen in een samenwerkingsovereenkomst. Door uitvoering van het project worden urgente knelpunten in het beheer en onderhoud aangepakt en wordt de beek veilig, duurzaam en robuust ingericht waarbij rekening wordt gehouden met de toekomstige klimaatontwikkelingen. En, niet onbelangrijk, wordt bijgedragen aan de vergroting van de bewustwording en beleving van 'water in de stad'. Realisatie gaat naar verwachting tot in 2021 duren.

In het ontwerpproces is de woningcorporatie Welbions aangehaakt om de Elsbeek klimaatrobuust te gaan herinrichten. Dit is bewust gedaan om goed draagvlak in het gebied te verkrijgen maar heeft wel meer tijd gevergd dan bedacht. In samenwerking met de gemeente Hengelo, woningcorporatie Welbions en de bewoners is een ontwerp opgesteld, meer gericht op een klimaatadaptieve herinrichting van de Elsbeek. De financiële toename in de planperiode met € 0,4 miljoen is met name te relateren aan hogere voorbereidingskosten en een deel uitvoeringskosten, welke bestaan uit klimaatadaptieve maatregelen en prijspeil aanpassingen. Voor deze klimaatadaptieve maatregelen is subsidie aangevraagd bij INTERREG en beschikt, waarmee deze extra kosten voor een groot deel gedekt zijn.

Nieuwe Drostendiep:

In het beekdal van het Nieuwe Drostendiep komen meerdere doelen van verschillende partners bij elkaar. In een groot deel van het gebied (ca. 80%) trekt de agrarische Initiatiefgroep Drostendiep het proces waarbij knelpunten in beeld zijn gebracht op het gebied van landbouw en water. De voorstellen voor oplossingen daarvoor worden vanaf 2020 in uitvoering gebracht.

In de gebieden met natuur en KRW doelstelling (ca. 20% van het gebied) is afgelopen jaren integraal gewerkt aan het opstellen van inrichtingsplannen voor de deelgebieden Aalderstroom, Achterste Veld en Klenkerveld, Huismaten en Broeklanden. Deze

deelprojecten worden in samenwerking met de partners in het gebied, getrokken door het waterschap. Alle benodigde onderzoeken zijn uitgevoerd. Eind 2019 wordt de variant gekozen voor de uitvoering waarmee in 2020 gestart kan worden.

In het project Nieuwe Drostendiep zijn ook uitgaven voorzien voor de laatste KRW periode 2021 – 2027. Deze maatregelen betreffen zowel KRW maatregelen als de renovatie van stuwen ten zuiden van de Verlengde Hoogeveense Vaart. Tot nu toe vielen deze geraamde uitgaven grotendeels buiten de meerjarenbegrotingen van het waterschap. Door deze maatregelen nu wat naar voren te halen realiseren we sneller de KRW doelen en kunnen vier grote stuwen eerder gerenoveerd worden. Hierdoor is er een uitzetting binnen de periode 2019-2023 van € 1,2 miljoen.

Projecten Beneden, Midden en Boven Regge:

Het project “Reggedal Enter” heeft betrekking op het realiseren van ca. 160 hectare nieuwe natuur en ca. 12 kilometer beekherstel. Hierbij wordt de Regge heringericht conform de KRW en worden landbouwgronden omgezet in natuur.

Onlangs is het project succesvol opgeleverd. In de laatste fase van het project is voor een aantal zaken extra budget (ca. € 0,3 miljoen) noodzakelijk gebleken. De voornaamste ophogingen hebben betrekking op een aantal meerwerkposten van de aannemers en advieskosten. Tevens zijn er meer kadastrale kosten gemaakt dan verwacht. Dit komt door het grote aantal gedeeltelijke percelen als gevolg van de doorsnijding van de meanderende Regge. Bovendien is de uitbreiding van de scope van het project met het toevoegen van het deeltraject “De Parel” net iets groter dan verwacht.

Vechtprojecten (Rheezermaten en Karshoek Stegeren):

De projecten herinrichting Rheezermaten en Karshoek Stegeren maken deel uit van het programma ‘Ruimte voor de Vecht’. Binnen dit programma wordt sinds 2017 met dertien gebiedspartners samengewerkt om (1) de veiligheid van de rivier de Vecht blijvend te garanderen, (2) een sociaaleconomische impuls aan het Vechtdal te geven en (3) natuuropgaven in het gebied te realiseren.

In 2019 is gestart met een (financiële) herijking van alle lopende Vechtprojecten om een goed inzicht/overzicht te krijgen van alle activiteiten (planning), de kosten en de risico's. Op de totale Vechtprojecten betekent dit een uitzetting van € 1,4 miljoen over de periode 2019-2023. Dit wordt grotendeels verklaard door de projecten Rheezermaten en Karshoek Stegeren (uitzetting van ca. € 1,3 miljoen). Uit de herijking bleek de bestaande urenraming voor veel disciplines te krap en niet volledig. Bovendien moest een onverwachte MER-procedure doorlopen worden. Ook heeft de langere verwachte uitvoeringsfase in verband met de grote hoeveelheid af te voeren hoeveelheid grond (ca. 600.000 m3) consequenties voor het totaal aan benodigde uren.

Nog te prioriteren investeringsruimte:

Het extra beschikbare investeringsvolume is, na honorering van de claims voor huisvesting en uitzetting van programma 1 en 2, voorlopig pondsgewijs verdeeld over de drie programma's. Dit leidt voor het programma watersysteem tot circa € 6 miljoen ruimte voor de periode 2020-2023.

Bij de integrale herziening van de programmering over de programma's heen zal ook over de uiteindelijke verdeling van de extra middelen over de programma's moeten worden besloten.

Programma 2 Waterketen						
Samenvatting investeringsplanning			in € 1.000, afgerond op € 50.000			
Programma waterketen PB 2020 (2019-2023)						
Gevraagde ruimte		2019-2023			2019-2023	waarvan in 2020
		2019-I (MJV)			2019-II (B2020)	
Opdrachten						
nummer volgens						
Bestuursakkoord			mutaties	toe te lichten		
2.2	RWZI Vriezenveen (incl Nereda)	12.200	1.000	x	13.200	4.600
2.2	RWZI Almelo-Vissedijk	9.600			9.600	4.000
2.2	RWZI Tubbergen	11.100			11.100	650
2.2	RWZI Ootmarsum	2.300			2.300	400
2.2	OAS en afvalwaterakkoorden	500			500	100
3.3	Energiefabriek	13.800			13.800	6200
3.3	Stimuleringsmiddelen duurzaamheid	300			300	50
3.3	Zonnevelden	100	10.000	x	10.100 *	6250
5.2	Persleiding Emmen	6.750			6.750	2950
5.2	E&PA Hengelo en Enschede	11.450	50		11.500	300
5.2	RWZI Emmen	2.400	100		2.500	900
5.2	RWZI Hardenberg	1.000			1.000	0
5.2	RWZI Denekamp	400			400	0
5.2	RWZI Goor	400			400	0
5.2	Vervangingsinvesteringen	16.700			16.700	3.200
5.2	Rioolgemaal Klazienaveen	650	500	x	1.150	950
5.2	Rioolgemalen en persleidingen alg	4.100	200		4.300	1.100
5.2	Optimalisaties	1.700	-100		1.600	100
5.2	Vervangingsinvesteringen RWZI Hengelo	600			600	-300
5.2	Meet- regeltechniek diverse rwzi's	800			800	100
5.2	Opstellen P&ID's zuiveren	600			600	200
5.2	Biogasveiligheid en bedrijfsvoering SGT Hengelo	2.000	300	x	2.300	1.000
div	Overig (meerdere kleinere projecten)	2.737	57		2.794	785
div	Nog te prioriteren investeringsruimte	0	7.935	x	7.935 *	0
Totaal		Bruto investeringen (incl. subsidies)	102.187		122.229	33.535
		Netto investeringen (incl. afbreukrisico)	85.531		105.290	28.069
* hierbij is geen rekening gehouden met afbreukrisico op zonnevelden en nog te prioriteren investeringsruimte						

RWZI Vriezenveen:

De raming voor de rwzi Vriezenveen is toegenomen met € 1 miljoen.

De voornaamste oorzaak is de nadere uitwerking van het technologisch schetsontwerp (SO) naar het definitief ontwerp (DO), met toevoeging van een noodzakelijke tweede slibbuffer, duurdere werkzaamheden voor bedrijfswater, drinkwater, terreinriolering, luchtbehandeling en slibindikking. Ook is de overall prijsontwikkeling in de markt meegenomen.

Zonnevelden:

Conform besluit van het algemeen bestuur is netto maximaal € 10 miljoen ruimte beschikbaar voor het realiseren van zonnevelden met een positieve businesscase.

Rioolgemaal Klazienaveen:

De raming voor het project is met € 0,5 miljoen toegenomen.

Bij de eerdere raming waren verschillende randvoorwaarden nog onvoldoende uitgewerkt. Zo moet de capaciteit van de pompen n.a.v. overleg met de gemeente Emmen worden

vergroot omdat het waterschap niet aan de minimale inname voldoet en de riolering daardoor te lang vol blijft staan. Met deze uitspraak over de gewenste capaciteit is een bouwteam aan de slag gegaan met twee varianten; nieuwbouw of uitbreiding binnen het bestaande gebouw. Uitbreiding van de pompcapaciteit binnen het bestaande gebouw blijkt nauwelijks goedkoper dan nieuwbouw en opruimen van bestaande infrastructuur en biedt meer zekerheid in de hoogte van de investering.

Biogasveiligheid en bedrijfsvoering slibgistingstanks (SGT) Hengelo:

De raming voor dit renovatieproject valt € 0,3 miljoen hoger uit.

Bij detaillering van het lopende werk blijken, om te voldoen aan de richtlijn drukapparatuur, extra maatregelen noodzakelijk.

Om de veiligheid van de biogasapparatuur aan de nieuwste richtlijn te laten voldoen, in relatie tot de technisch complexe omgeving in Hengelo, is als oplossing voorgesteld om alle gasmeldingen in een separaat systeem te verwerken. Hierdoor wordt de scope van het project wat uitgebreid ten gunste van extra veiligheid.

Nog te prioriteren investeringsruimte:

Het extra beschikbare investeringsvolume is, na honorering van de claims voor huisvesting en uitzetting van programma 1 en 2, voorlopig pondsgewijs verdeeld over de drie programma's. Dit leidt voor het programma waterketen tot € 7,9 miljoen ruimte voor de periode 2020-2023.

Bij de integrale herziening van de programmering over de programma's heen zal ook over de uiteindelijke verdeling van de extra middelen over de programma's moeten worden besloten.

Programma 3 Besturen en Organiseren

Samenvatting investeringsplanning		in € 1.000, afgerond op € 50.000			
Programma besturen en organiseren PB 2020 (2019-2023)					
Gevraagde ruimte	2019-2023			2019-2023	waarvan in 2020
	2019-I (MJV)			2019-II (B2020)	
Opdrachten					
nummer volgens					
Bestuursakkoord					
			mutaties	toe te lichten	
5.2	Inrichting/vervanging ICT werkplekmiddelen	2.000		2.000	550
5.2	Inrichting/vervanging ICT netwerk en datacenter	1.500		1.500	300
5.2	Informatieveiligheid en continuïteit	400		400	200
5.1	Maatregelen Digikompas	500		500	100
5.1	Implementatie Omgevingswet	500		500	150
5.3	Vervangingsinvesteringen software	1.100		1.100	400
5.3	Vernieuwing digitalisering processen	750		750	150
5.3	Samenwerking en Communicatie	550		550	200
5.3	Vervangingsinvesteringen facility en gebouwen	1.000		1.000	200
5.3	Modernisering huisvesting en ICT	5.200		5.200	3.800
5.3	Implementatie Huisvestingsstrategie	0	5.000	x	5.000
div	Overig (meerdere kleinere projecten)	3		10	5
div	Nog te prioriteren investeringsruimte	0	650	x	650 *
Totaal	Bruto investeringen (incl. subsidies)	13.503		19.160	11.055
	Netto investeringen (incl. afbreukrisico)	12.490		17.723	10.226
* hierbij is geen rekening gehouden met afbreukrisico op nog te prioriteren investeringsruimte					

Implementatie huisvestingsstrategie:

Een deel van het extra beschikbare investeringsvolume is toegekend aan uitbreiding van de scope van modernisering huisvesting en ICT en aan uitzetting van programma 1 en 2. Voor huisvesting zal € 2,5 miljoen gebruikt worden voor aanpassingen aan het gebouw in Almelo; € 0,6 miljoen voor uitbreiding een aanpassing van de parkeergelegenheid in Almelo; € 1,4 miljoen voor aanpassingen aan het gebouw in Hardenberg en € 0,5 miljoen voor aanpassingen aan de voorlichtingsruimtes Sleen/Emmen/Hengelo.

Nog te prioriteren investeringsruimte:

Het extra beschikbare investeringsvolume is, na honorering van de claims voor huisvesting en uitzetting van programma 1 en 2, voorlopig pondsgewijs verdeeld over de drie programma's. Dit leidt voor het programma besturen en organiseren tot € 650.000,- ruimte voor de periode 2020-2023. Bij de integrale herziening van de programmering over de programma's heen zal ook over de uiteindelijke verdeling van de extra middelen over de programma's moeten worden besloten.